

A SZEGEDI VÁROSKLÍMAKUTATÁS 40 ÉVE

UNGER JÁNOS – GÁL TAMÁS

SZTE ÉGHAJLATTANI ÉS TÁJFÖLDRAJZI TANSZÉK

46. MTN – TUDOMÁNY ÉS TRADÍCIÓ A METEOROLÓGIÁBAN
2020. NOVEMBER 19.

2020 JÖVŐFORMÁLÓ TUDOMÁNY

VÁZLAT

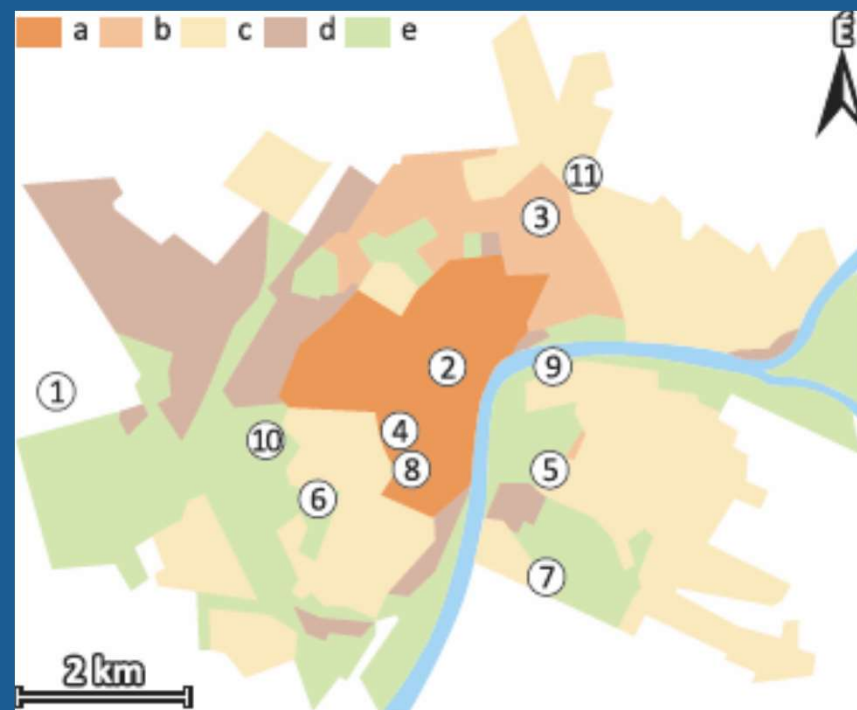
1. Az első szegedi városklímahálózat (1977–1981)
2. Kiterjedt mobilmérések (1999–2003)
3. A második városklímahálózat (2014–)
4. Lokális léptékű szimulációk (2015–)

1. ELSŐ HÁLÓZAT (1977–1981)

manuális leolvasás

07h, 13h, 19h, (01h)

T , RH , $T_{\max}$, $T_{\min}$, (p)

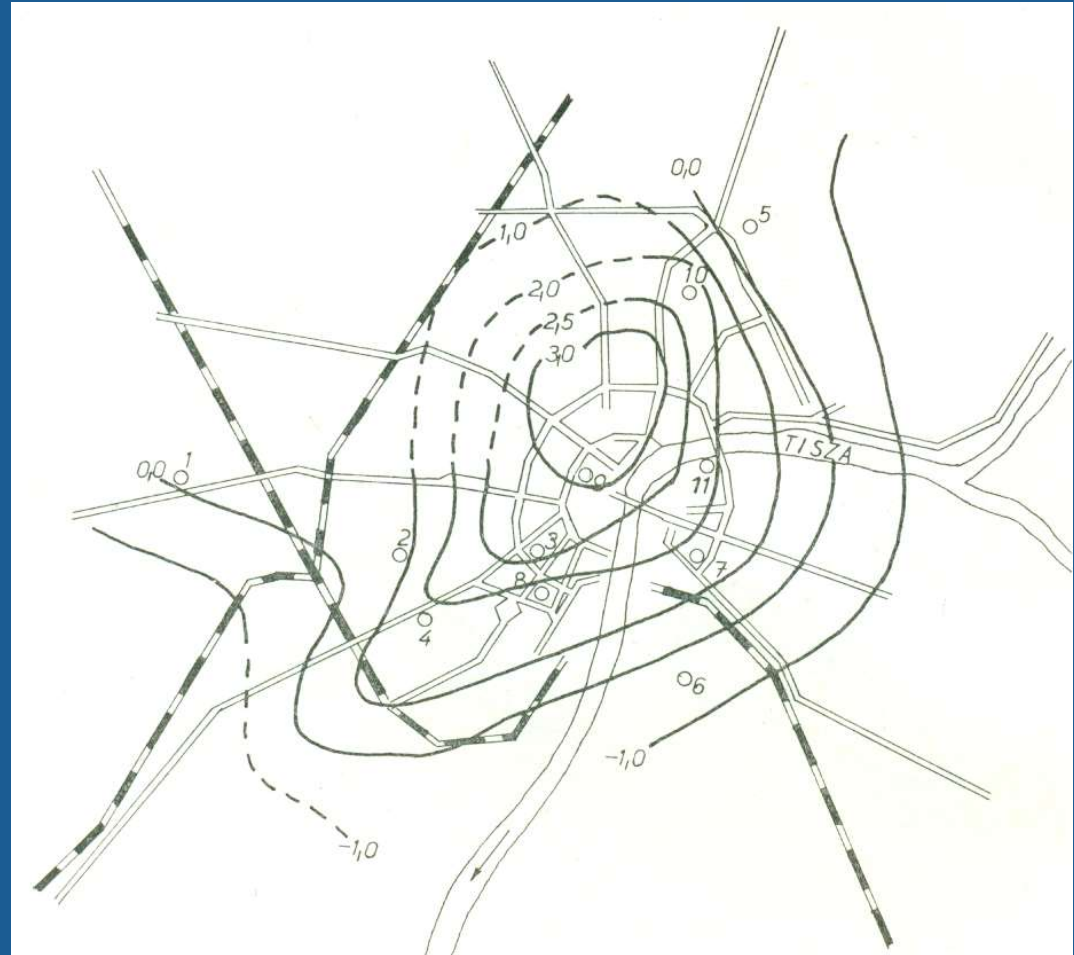

A.1.1. ábra – Szeged első városklíma állomáshálózata és fő városmorfológiai típusainak területi elhelyezkedése (a – belváros (2–4 emeletes épületek), b – panelépítésű lakótelepek (5–10 emeletes épületek), c – kertesi családi házak (1–2 emeletes házak), d – ipari területek, e – zöld területek)

1980

*Károssy Cs, Gyarmati Z, 1980:
Városi hősziget kialakulása
Szeged légterében.
JGYTF Tud. Közl. 111-120*

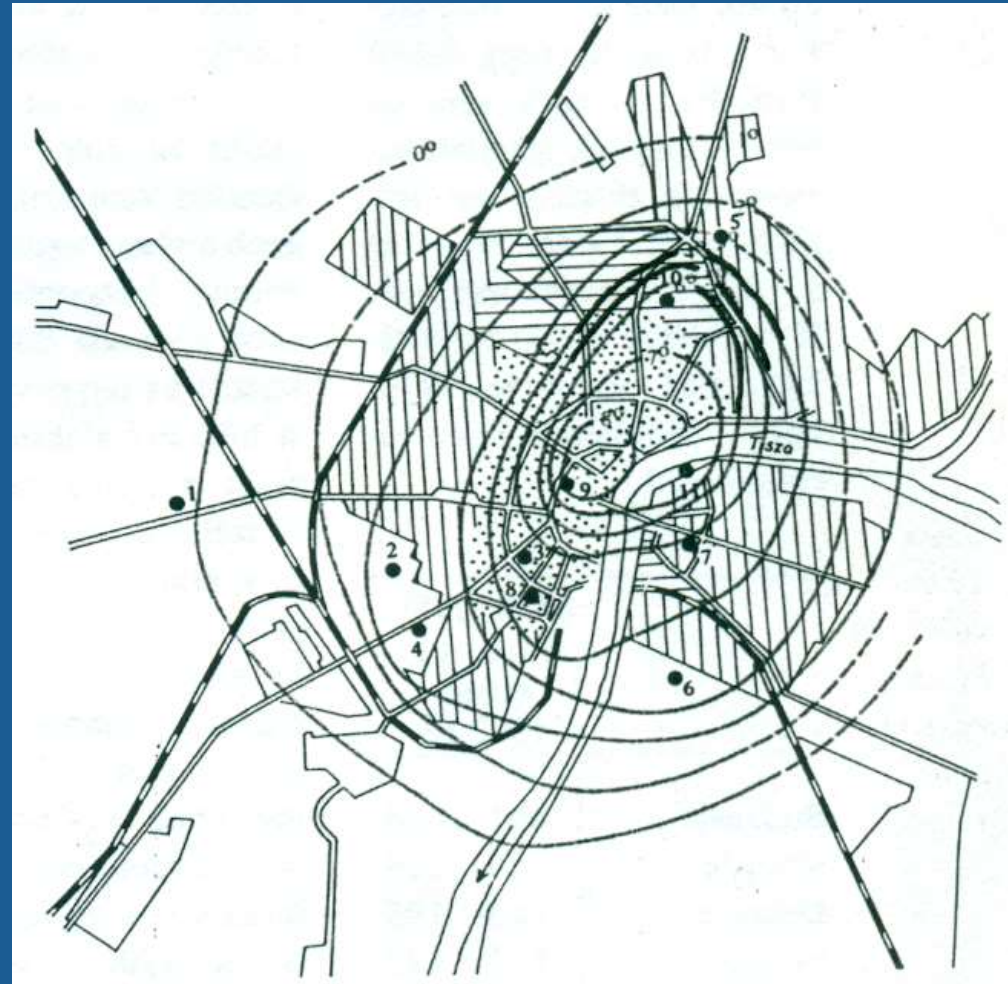
*Átlagos ΔT_{min} ($^{\circ}\text{C}$) mező
a nyár anticiklonális napjain
(44 nap, 1977–1979)*

1983

*Pelle L, 1983:
Városklíma mérések Szegeden.
Légkör 28, 10-12*

*ΔT_{min} (°C) mező
hideg betörést követő napon
(1978.02.20)*

1996

Unger J, 1996:
Heat island intensity
with different
meteorological
conditions in a
medium-sized
town: Szeged,
Hungary.
Theor Appl Climatol
54, 147-151

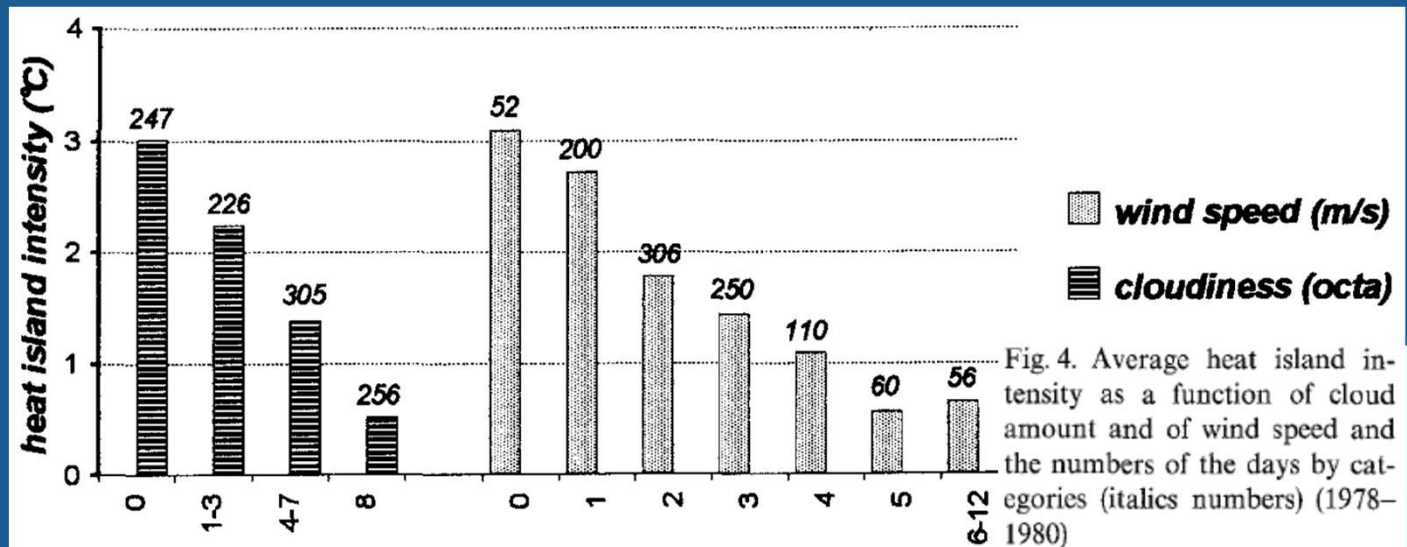
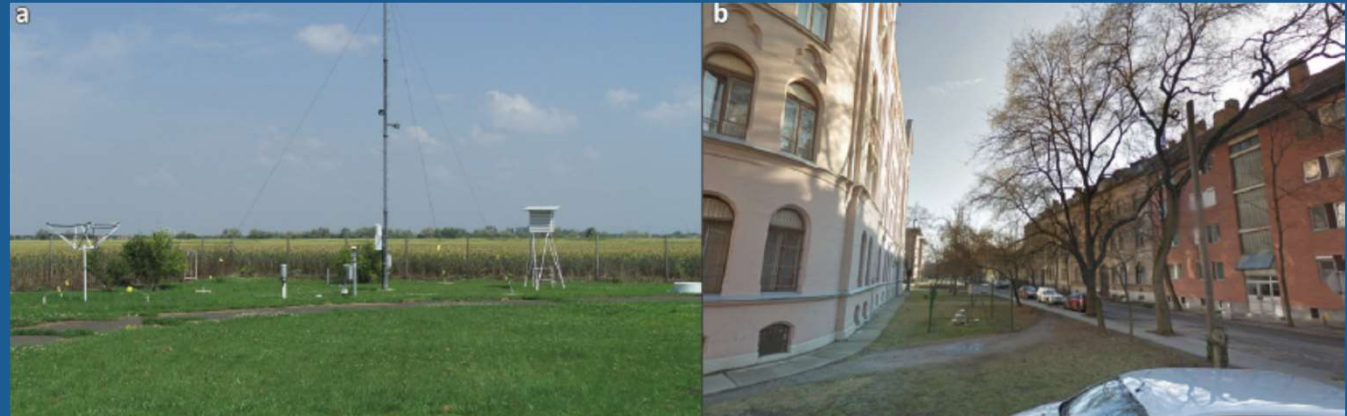
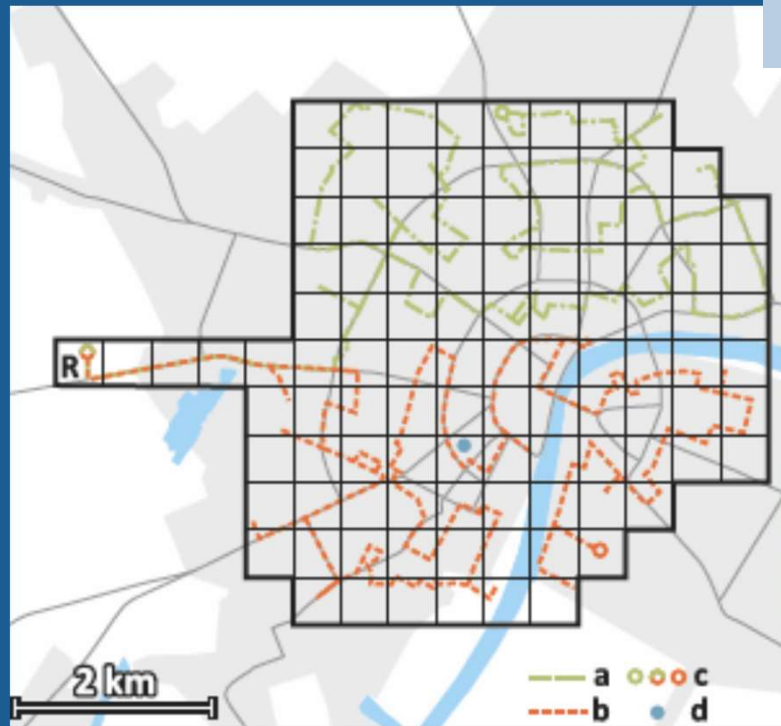

Fig. 4. Average heat island intensity as a function of cloud amount and of wind speed and the numbers of the days by categories (italics numbers) (1978–1980)

2. MOBILMÉRÉSEK (1999–2003)

A.2.3. ábra – vizsgált terület felosztása $0,5 \times 0,5$ km-es négyzetekre, a külterületi elhelyezkedésű cella (R), az Északi- (a) és Déli-útvonal (b), azok végpontjai (c), az egyetem automata mérőállomása (d)

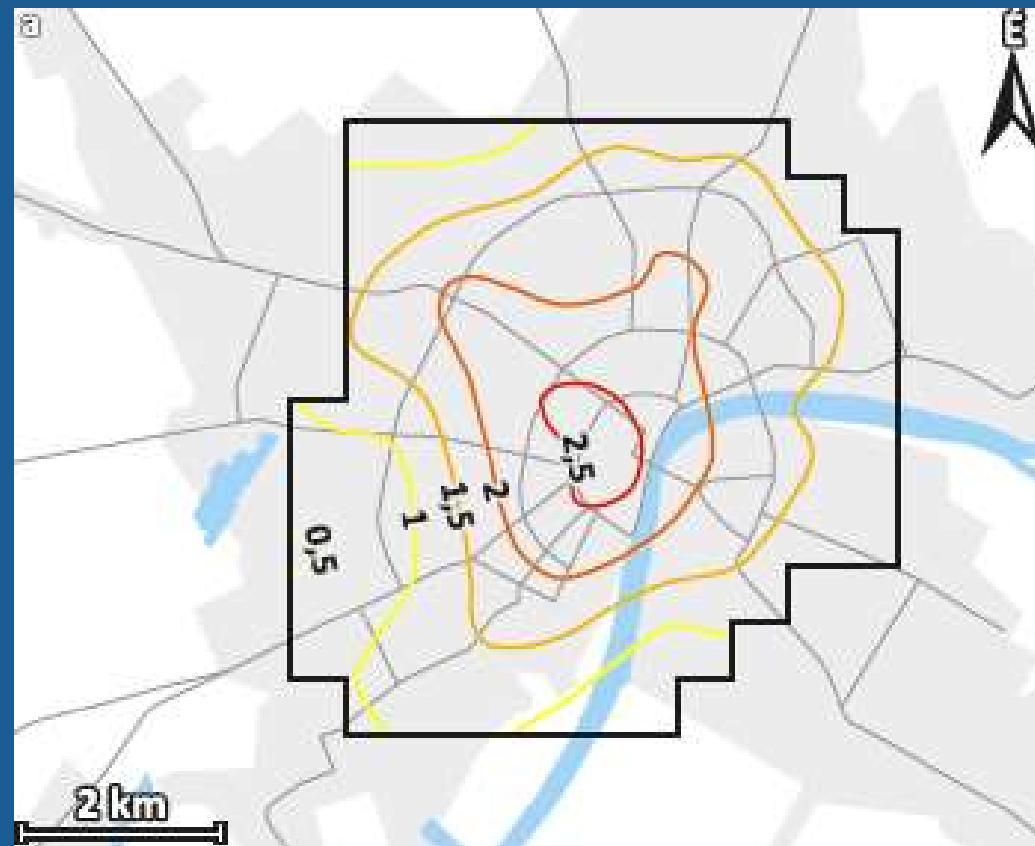

A.2.2. ábra – Mérőautók a rúdra felszerelt hőmérsékleti szenzorral

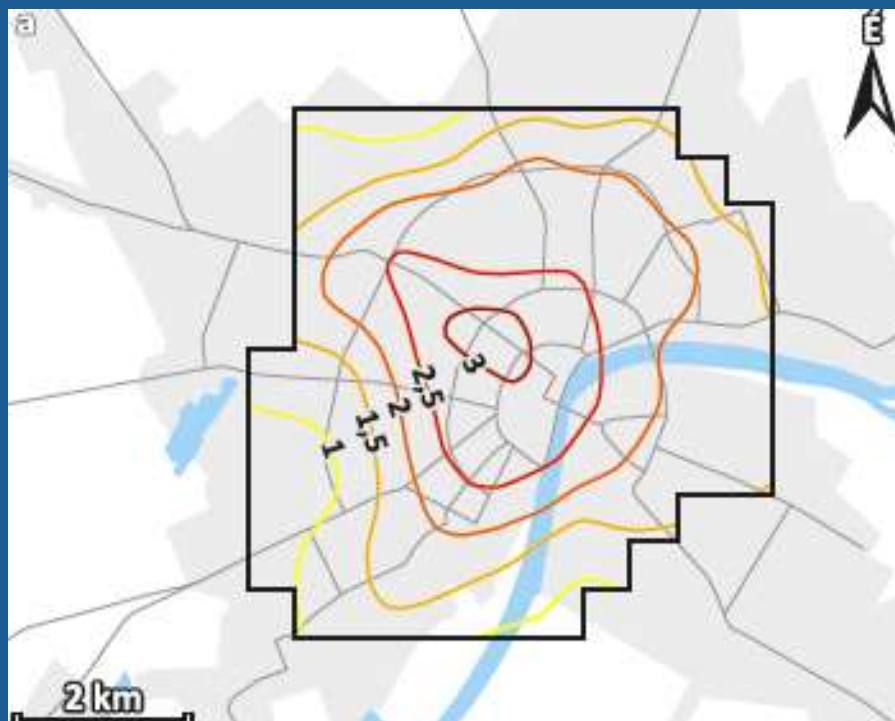
2000

*Unger J, Bottyán Z, Sümeghy Z,
Gulyás Á, 2000: Urban heat
island development affected by
urban surface factors.
Időjárás 104, 253-268*

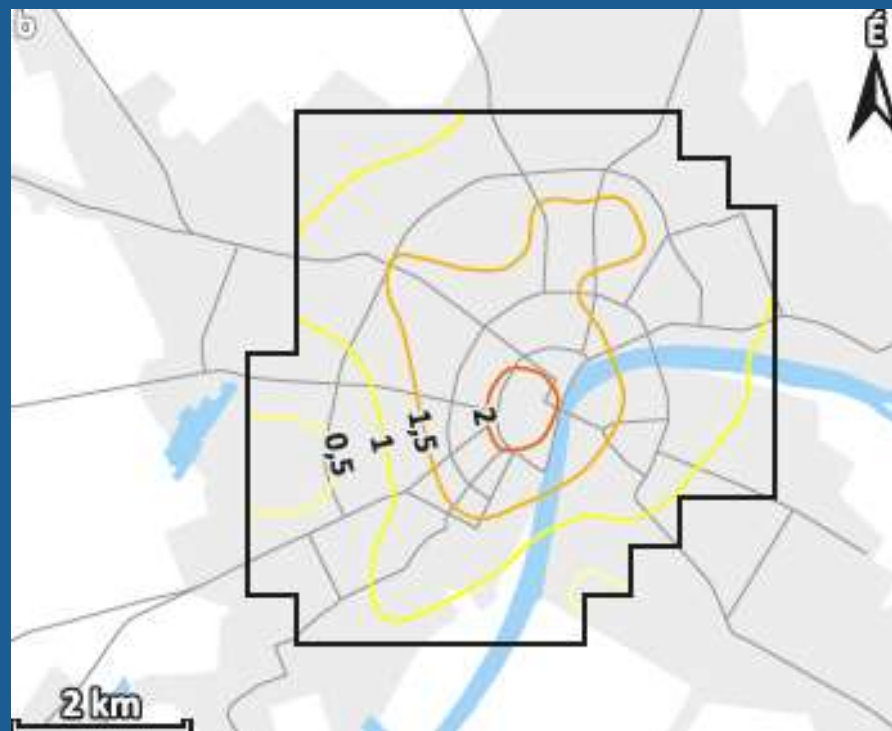
*Éves átlagos ΔT ($^{\circ}\text{C}$) mező
(1999–2000)*

Átlagos ΔT ($^{\circ}\text{C}$) mező a
 nem-fűtési (a) és a fűtési (b) félévben
 (1999–2000)

2006, 2009

Unger J, 2006: Modelling of the annual mean maximum urban heat island using 2D and 3D surface parameters. *Clim Res* 30, 215-226

Gál T, Lindberg F, Unger J, 2009: Computing continuous sky view factor using 3D urban raster and vector data bases: comparison and application to urban climate. *Theor Appl Climatol* 95, 111-123

6.2.2. ábra – Az égbolt látható és takart részei egy városi pontból nézve (halszemoptikával készült felvétel)

Fig. 3. Bird's-eye view generated by VirtualGIS of a part of Szeged

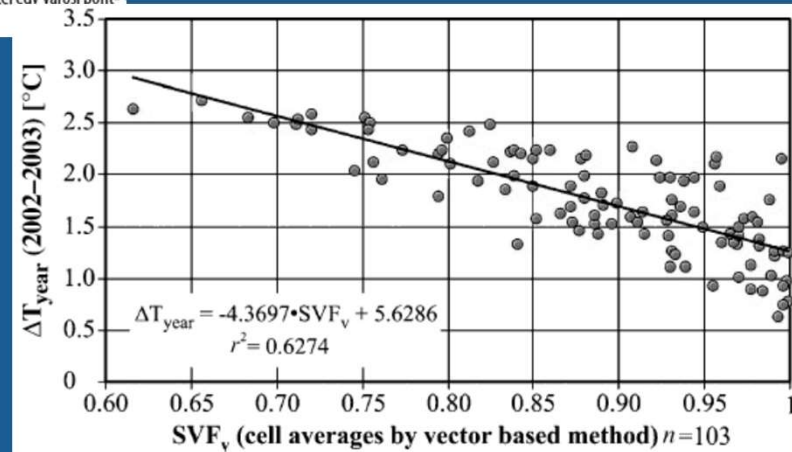

Fig. 13. Relationship between the SVF_v and ΔT_{year} in Szeged ($n = 103$)

3. MÁSODIK HÁLÓZAT (2014-)

2

3

5

6

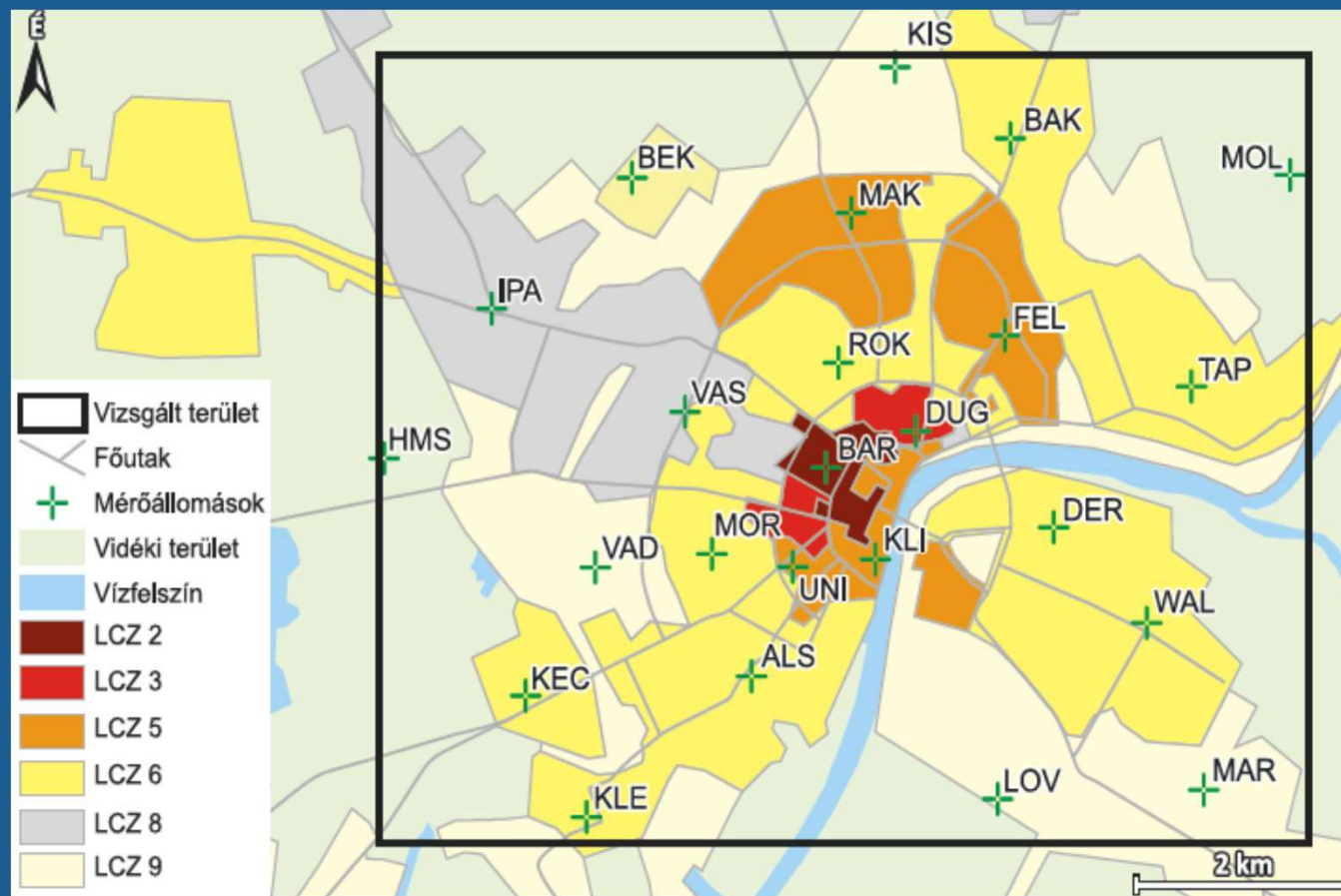
D

8

9

A.10.1. ábra – Az URBAN-PATH állomáshálózat elemeinek elhelyezkedése és az LCZ-típusok területi eloszlása Szegeden és környékén

*Példák a mérőállomások elhelyezésére (a) acél és (b) beton kandeláberen,
(c) beton és (d) fa villanyoszlopon*

2017

Skarbit N, Stewart ID,
Unger J, Gál T, 2017:
Employing an urban
meteorological
network to monitor air
temperature
conditions in the 'local
climate zones' of
Szeged, Hungary.

Int J Climatol 37/S1,

582-596

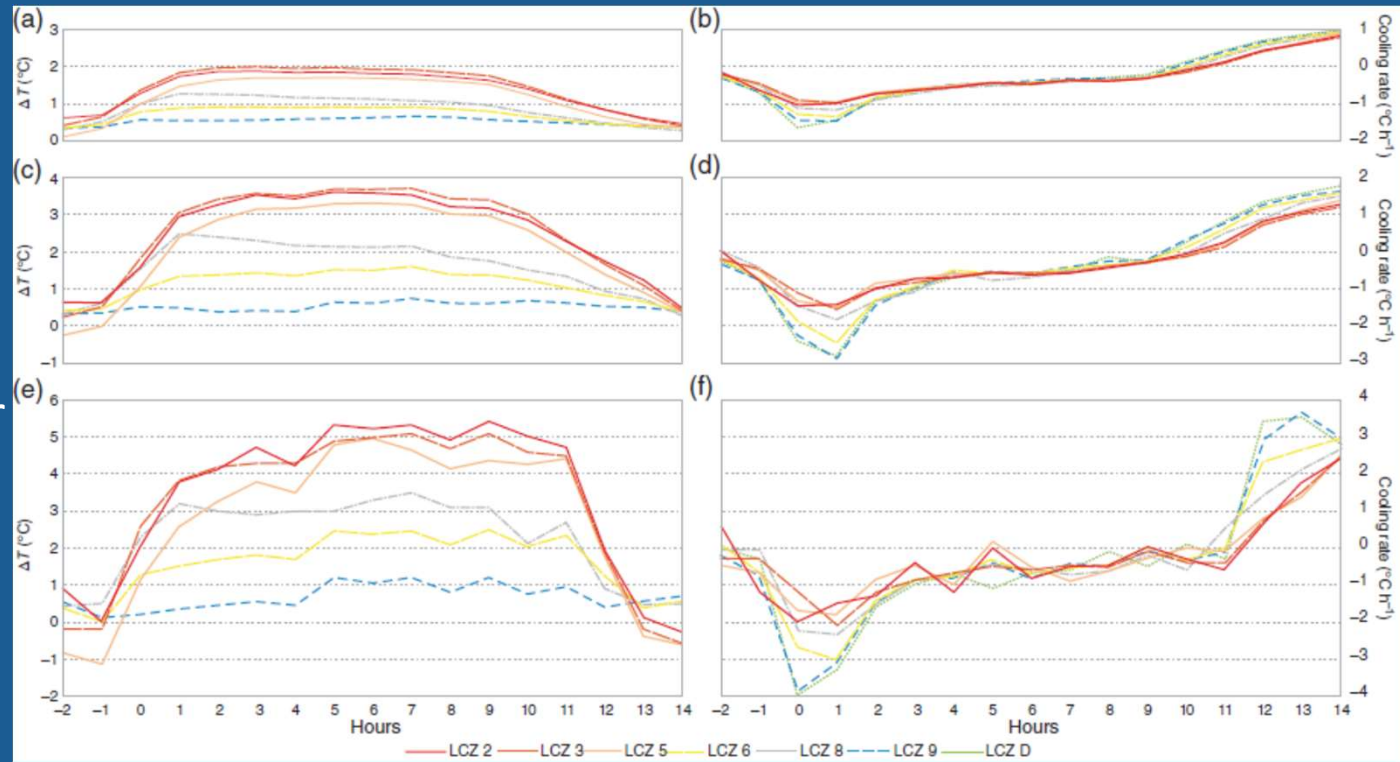

Figure 7. Nocturnal variation (from sunset–2 h to sunset +14 h) of the mean air temperature difference between LCZ classes ($\Delta T_{LCZ X-LCZ D}$, where $X = 2, 3, 5, 6, 8, 9$) and their mean hourly heating and cooling rates. (a and b): Yearly means; (c and d): ideal days ($n = 32$); (e and f): 29 August 2014.

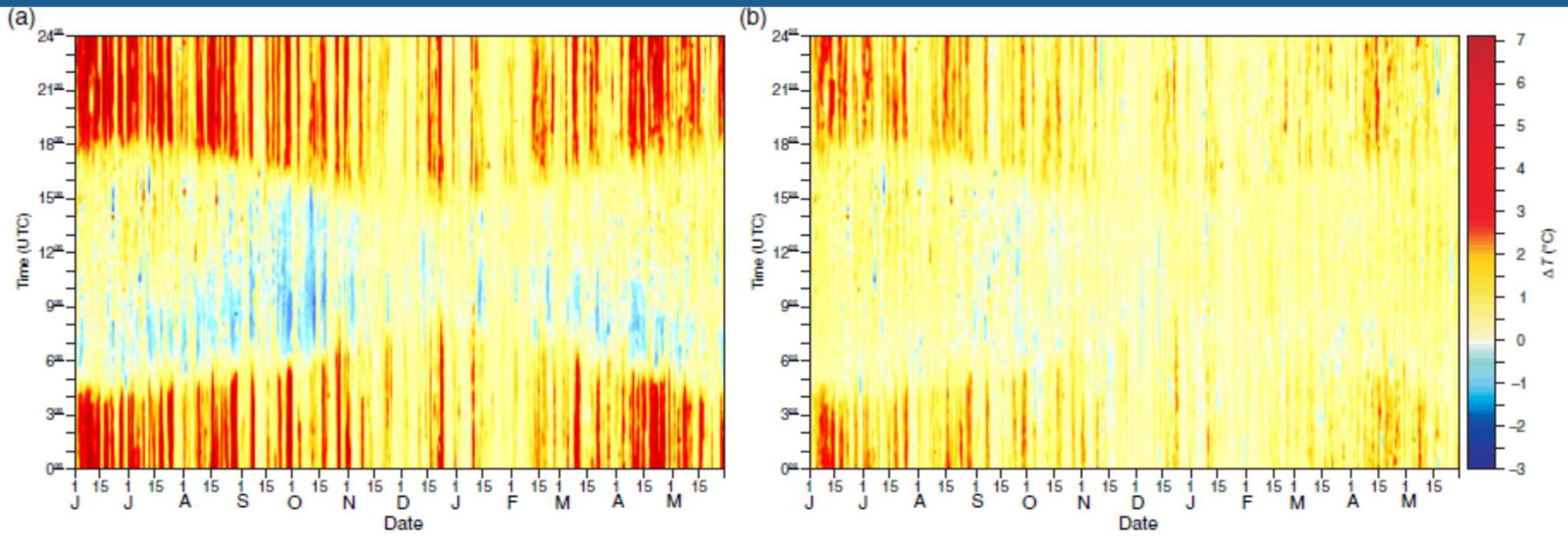

Figure 4. Annual and diurnal air temperature differences between LCZ classes in Szeged. (a) $\Delta T_{LCZ3-LCZD}$; (b) $\Delta T_{LCZ6-LCZD}$ (June 2014–May 2015).

2020

Unger J, Skarbit N,
Kovács A, Gál T, 2020:
Comparison of regional
and urban outdoor
thermal stress
conditions in heatwave
and normal summer
periods: A case study.
Urban Climate 32,
100619

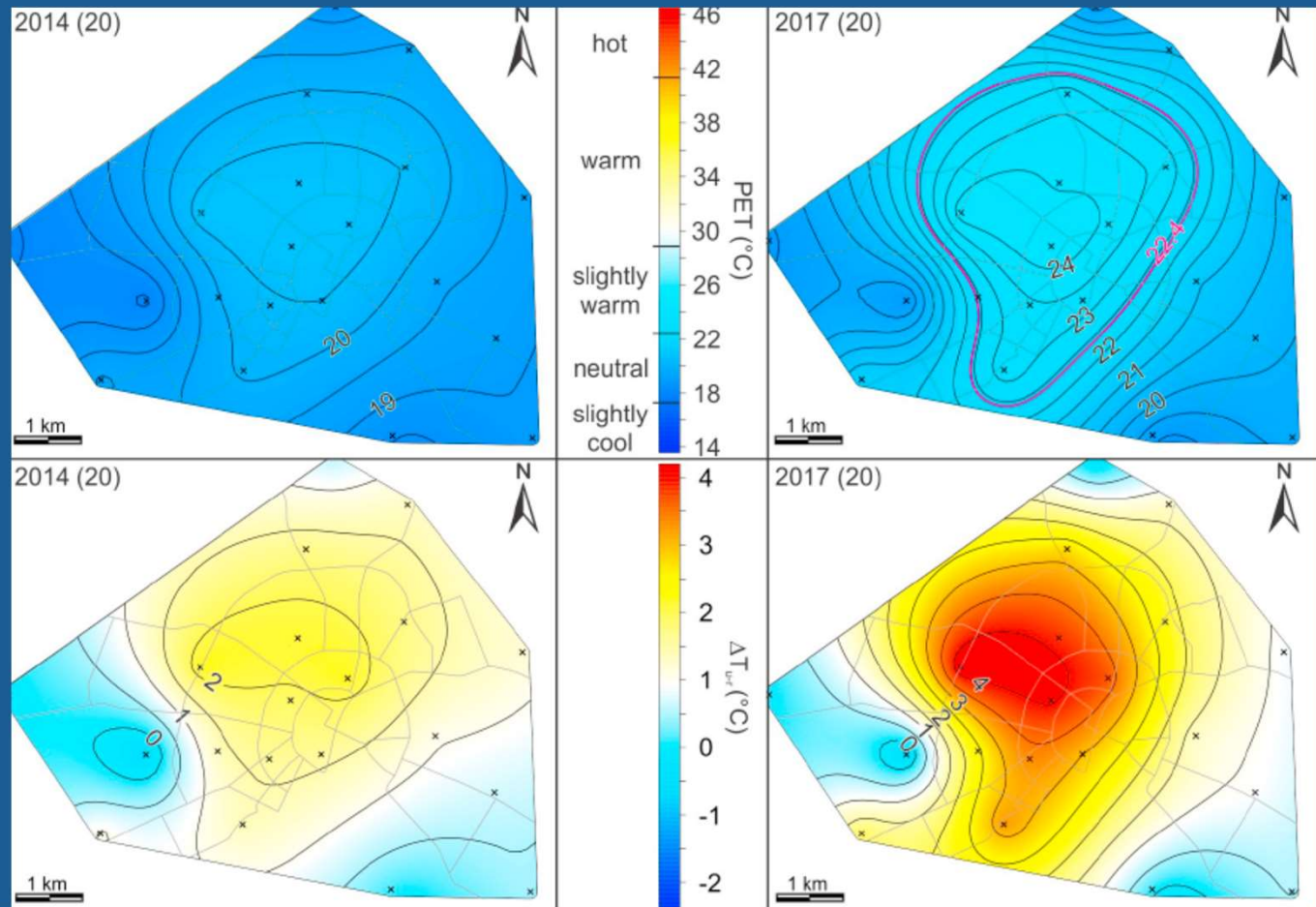

Fig. 7. 5-day mean PET - (top) and ΔT -patterns (bottom) at 20 UTC in the N (left) and HW (right) periods in the study area of Szeged (calibrated summer PET stress categories – marked on the colour graded PET scale and with red isoline on the pattern, crosses – station locations)

4. SZIMULÁCIÓK (2015–)

2016

Skarbit N, Gál T, 2016:
Projection of intra-urban
modification of night-
time climate indices
during the 21st century.
Hung Geogr Bull 65,
181-193

LCZ-k, MIKLIMO_3
Cuboid módszer
RCP4.5, RCP8.5

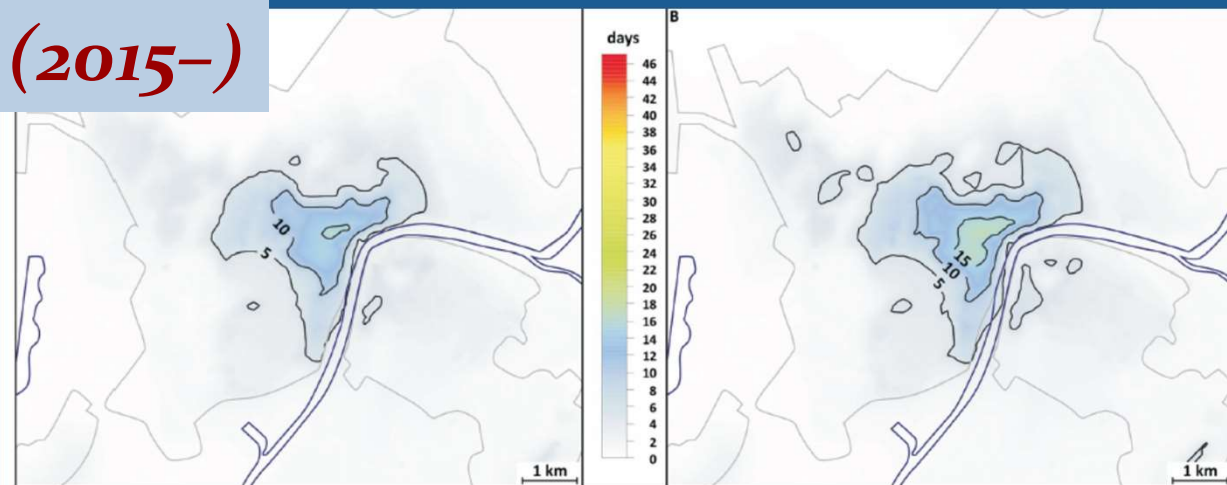

Fig. 7. Average number of tropical nights ($T_{\min} \geq 20 \text{ }^\circ\text{C}$) in period of 2021–2050 based on scenario RCP 4.5 (A) and RCP 8.5 (B). Grey lines = border of urban areas; blue lines = border of water surfaces

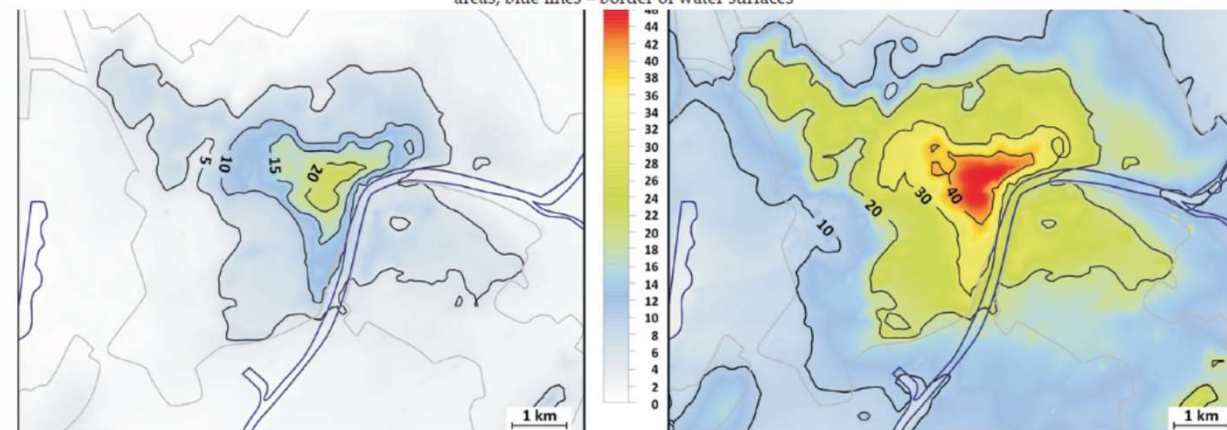

Fig. 8. Average number of tropical nights ($T_{\min} \geq 20 \text{ }^\circ\text{C}$) in period of 2071–2100 based on scenario RCP 4.5 (A) and RCP 8.5 (B). Grey lines: border of urban areas; blue lines = border of water surfaces

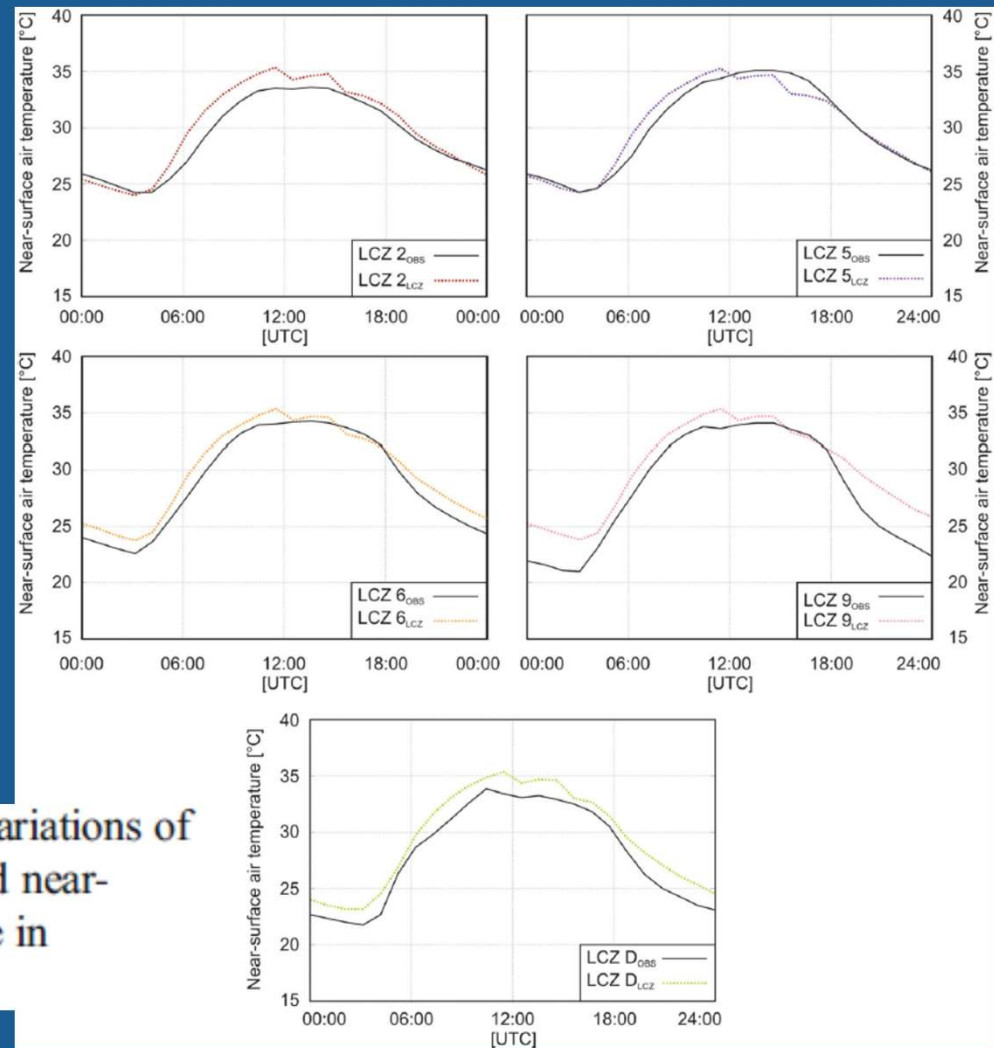

2019

Molnár G, Gyöngyösi AZ, Gál T,
2019: Integration of an LCZ-based
classification into WRF to assess
the intra-urban temperature
pattern under a heatwave period
in Szeged, Hungary. *Theor Appl
Climatol* 138, 1139-1158

LCZ-k, WRF, hőhullám (2017.júl.)

Fig. 6 Mean diurnal variations of
observed and modelled near-
surface air temperature in
different LCZs

2017

VÁROSKLÍMA

Szeged városklimatológiai vonatkozásai

Unger János
Gál Tamás

Földrajzi és Földtudományi
Intézet

GeoLitera

ISBN 978-963-306-541-9

A könyv kiadását a Szegedi Tudományegyetem Városklíma Kutatócsoportja támogatta
<http://uhi.geo.u-szeged.hu/ucrg/>

Nyelvi lektor
Kosztolányi Éva

Nyomdai előkészítés és borítóterv
Jacob Péter

GEO
Litera

GeoLitera
SZTE TTK Földrajzi és Földtudományi Intézet
Szeged, 2017

TUDOMÁNYOS FOKOZATOT SZEREZTEK

1996 – Unger János – PhD

2004 – Sümeghy Zoltán – PhD

2008 – Bottyán Zsolt – PhD

2008 – Balázs Bernadett – PhD

2009 – Gulyás Ágnes – PhD

2010 – Gál Tamás – PhD

2011 – Unger János – DSc

2012 – Kántor Noémi – PhD

2014 – Égerházi Lilla – PhD

2018 – Takács Ágnes – PhD

2018 – Skarbit Nóra – PhD

2021 – Molnár Gergely – PhD

? 2022/23 – Csete Ákos – PhD

? 2022/23 – Fricke Cathy – PhD

? 2023/24 – Yuchen Guo – PhD

A MAGYAR
TUDOMÁNY
ÜNNEPE

*KÖSZÖNÖM
A FIGYELMET!*

mta.hu

